

Referat

Referat af 12. ordinære møde i Kommunernes It-Arkitekturråd

Mødet blev afholdt d. 18. december 2014 i:

KL-Huset
Weidekampsgade 10
2300 København S.
Lokale 2-1

Den 5. februar 2015

Sags ID: SAG-2013-07863
Dok.ID: 1980641

ALB@kl.dk
Direkte
Mobil 2939 3723

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1/16

Indhold

1.	Velkommen og siden sidst.....	3
2.	Tema: Digitalisering på Sundheds- og Socialområdet	4
3.	Møde med RITA – Regionernes It-Arkitekturråd	7
4.	Intern opsamling på drøftelse med RITA	9
5.	Arbejdet med ny fælleskommunal digitaliseringsstrategi.....	10
7.	Føderative sikkerhedsmodeller til Sårjournalen og andre nationale it-løsninger på sundhedsområdet.....	11
8.	Forretningsarkitektur på beskæftigelsesområdet.....	13
9.	Status på arbejdet med støttesystemer, inkl. henvendelse om integrationsvilkår	14
10.	Tykke/tynde fagsystemer og Vilkår for integration til støttesystemet Sags- og Dokumentindeks	15
11.	Faste punkter for status på arbejdet med fælles snitflader og infrastruktur.....	16

Fremmøde:

Anna Schou Johansen, København

Eva Minke Andersen, Aabenraa

Flemming Nielsen, Aarhus

Henrik Brix, Favrskov

Kirsten Skovrup, Aalborg

Per Aalbæk Nielsen, Høje-Taastrup

Steffen Mark Jensen, Odense

Peter Egelund, KOMBIT

Ghita Thiesen, KL

Pia Færch, KL

Ralf Klitgaard Jensen, KL

Pia Hansen, sekretariatet

Julie Thinesen Bendtsen (referent)

1. Velkommen og siden sidst

Henrik Brix og Ghita Thiesen

Ghita Thiesen orienterede kort om, at KL's bestyrelse samme dag afholdte møde omkring den mulige fusion mellem KL og Danske Regioner, og at KL sammen med KIT@, foreningen af kommunale it-chefer, havde inviteret bredt til en workshop med mulighed for at komme med input til den kommende fælleskommunale digitaliseringsstrategi.

Henrik Brix og Peter Egelund orienterede om, at de i marts 2015, på konferencen Offentlig Digitalisering 2015 arrangeret af Dansk It, skal holde oplæg om fælleskommunal infrastruktur.

Henrik Brix orienterede om status på de kommunerettede kurser i it-arkitekturstyring, som nu kører i drift i regi af KIT@. Der er nu afholdt 14 kurser og der har været i alt 181 kursister igennem forløbet i 2014. Der er allerede arrangeret flere kurser i januar og februar, da alle tegn tyder på at der fortsat er et behov for kurserne ude i kommunerne.

2. Tema: Digitalisering på Sundheds- og Socialområdet

Christian Harsløf, Poul Erik Kristensen og Peter Petersen KL

Indstilling

Det indstilles, at arkitekturrådet drøfter de særlige temaer eller forhold, som der bør tages højde for eller som direkte bør indgå i en ny strategi om digitalisering på social- og sundhedsområdet.

Hvert medlem af arkitekturrådet giver på mødet en kort status på, hvad der er på dagsordenen i deres kommune på social- og sundhedsområdet.

Drøftelse

Christian Harsløf, Kontorchef i Center for Social og Sundhed i KL, indledte med kort at skitsere status for digitalisering på social- og sundhedsområdet. Der tegner sig to hovedudfordringer, hvor den første omhandler en fragmenteret velfærd: Velfærden leveres af flere enheder i kommunerne, og samspillet med det regionale sundhedsvæsen bidrager blot til kompleksiteten. Den anden udfordring omhandler, at det private marked løbende stiller en række nye løsninger til rådighed, fx de mange sundhedsapps, men at kvaliteten er meget varierende. En udfordring, som It-Arkitekturrådet nikkede genkendende til. Situationen i dag er, at mange kommuner selv udvikler apps m.v., fordi markedet er fuldstændig ugenenskueligt, og der ofte er udfordringer med kvaliteten af standardløsninger. Fx er der sjældent mulighed for at udveksle data med kommunernes fagsystemer. Udfordringerne kalder derfor på en rammearkitektur, der både kan underbygge de tværgående sammenhænge og danne grundlag for kommunernes krav til markedet i forbindelse med indkøb.

I arbejdet med digitaliseringsstrategien frem mod 2020 er der overordnet identificeret 5 forretningsmål: Mere selvhjulpne borgere, tidlig og forebyggende indsats, større viden om effekt, bedre sammenhæng på tværs af sektorer og fag og bedre samarbejde med pårørende, civilsamfund og netværk. For at kunne opnå disse mål er et øget strategisk samarbejde med regionerne helt centralt, og der er her gjort flere anslag. Bl.a. er de overordnede principper i rammearkitekturen præsenteret for regionernes ledelse, og der har været afholdt fælles workshop med deltagelse af bl.a. KLs arkitekter. Forskellen i arbejdsform er, at mens kommunerne arbejder med udgangspunkt i en overordnet logisk rammearkitektur, tager regionerne udgangspunkt i det enkelte løsningsbehov.

Der er en række eksisterende initiativer på området, som også vil fylde i den kommende periode. It-Arkitekturrådet fremhævede behovet for en sammenhængende arkitektur med et bredere perspektiv end den enkelte løsning. Telemedicinsk sårbehandling er et eksempel på et arbejde, der har været startet op uden arkitekturen har været tænkt igennem, ligesom sikkerheden ikke var på plads. Christian Harsløf pegede på initiativet Komplekse patientforløb, som en forløber for arbejdet med en sammenhængende arkitektur.

Den fremadrettede indsats på området vil fokusere på sammenhængende it-systemer, integrerede telesundhedsløsninger samt udbredelse af og videndeling om velfærdsteknologi.

Hvert enkelt medlem af arkitekturrådet redegjorde herefter kort for den aktuelle dagsorden på social- og sundhedsområdet i deres kommune. I Nordjylland er der netop indgået en sundhedsaftale mellem regionen og alle de nordjyske kommuner. Der er nedsat en særskilt sundheds-it gruppe, og i arbejdet er der bl.a. fokus på øget borgerinddragelse, fx ved at borgere og pårørende (ved samtykke) får adgang til de registrerede oplysninger. Et andet fokusområde er udbredelse og bedre brug af Medcomstandarderne. Udfordringen med Medcomstandarderne er, at meget er fritekst, og at it-systemerne på det sociale område ikke understøtter brug af standarderne.

Blandt andre fokusområder lokalt i kommunerne er forebyggelse, tidlige indsatser, at arbejde målrettet på at yde en indsats i folks eget hjem samt en systematisk opfølgning på forholdet mellem indsatser og effekt, også på tværs af fagområder. Her er den centrale digitaliseringsmæssige udfordring hvordan vi arbejder med og bruger data, herunder at få skabt det rigtige flow. For at levere en helhedsorienteret indsats er den klassiske udfordring at have de rigtige data tilgængeligt, så der kan skabes et overblik over familiens samlede situation. It-Arkitekturrådet lagde vægt på, at de lovgivningsmæssige rammer skal på plads, så kommunerne får de rigtige muligheder for den tværgående værdi med data.

Blandt de generelle udfordringer på området er markedssituationen, hvor de tilgængelige løsninger ikke lever op til de forretningsmæssige behov. Sidstnævnte har medført, at Odense Kommune nu selv bygger et system. Her har de fokus på, at der ikke skal være tale om et proprietært system og at tage udgangspunkt i områdets internationale standarder. Planen er at spille resultaterne af dette arbejde ind i det kommunale fællesskab, fx ved at stille systemet til rådighed som open source. It-Arkitekturrådet drøftede, at det er

vigtigt, at kommunerne i dialogen med leverandører, som udgangspunkt ikke har fokus på krav til den konkrete løsning, men de overordnede forretningsmæssige mål. Herved har leverandørerne også mulighed for at afsøge det internationale marked. Videre er det oplagt at tænke modulært og udbyde i mindre klumper, så også mindre leverandører har mulighed for at komme ind på markedet. For en lang række kommuner vil det være afgørende med en fælles indsats i form af rammearkitektur og fælles krav m.v.

En anden generel udfordring er udvekslingen af informationer med regionerne. Der er behov for en standardisering af data, og udviklingsarbejdet skal både kunne sikre, at kommunerne går i takt med en fælles udvikling af data samtidigt med, at der er nogle kommuner, som går i front.

Endelig oplever flere, at det ikke er det tekniske, som er den største udfordring, men den organisatoriske implementering af løsninger, herunder at sikre, at arbejdsprocesserne omlægges i praksis, så vi høster gevinsterne.

Bilag

Bilag 7 – Præsentation – Digitalisering på sundheds- og socialområdet.

3. Møde med RITA – Regionernes It-Arkitekturråd

Henrik Hammer Jordt, formand for RITA, og Niels Blinkenberg Feder-spiel, Danske Regioner

Indstilling

Det indstilles, at It-Arkitekturrådet med repræsentanter fra RITA drøfter:

- hvilke muligheder og potentialer der ligger i et samarbejde mellem Kommunernes It-Arkitekturråd og RITA.
- hvad vil være de centrale temaer i et samarbejde
- hvad er de næste skridt

Drøftelse

På mødet havde Rådet besøg af Regionernes It-Arkitekturråd, RITA. Henrik Hammer Jordt indledte drøftelsen med en introduktion af RITA og Regionernes Sundheds-It (RSI). RITA består af ledende arkitekter indenfor regionerne og referer ind til et forum af regionernes it-direktører (IT5), og RSI-direktørkredsen.

Der er således den forskel i forhold til Kommunernes It-Arkitekturråd, at RITA er et egentlig arkitektforum, mens Kommunernes It-Arkitekturråd har et ledelsesmæssigt ophæng med fokus på det strategiske perspektiv i arkitekturstyring.

Der er en række potentialer i et samarbejde mellem de to råd, som også skal tage hensyn til forskellighederne, både i organisering og i, at kommunerne har et bredere opgaveområde. Der er fælles interesser i konkrete initiativer som Telemedicin, Komplekse Tværgående forløb og Sikkerhed. Det blev drøftet, at det er vigtigt at starte med at sikre sammenhænge på det grundlæggende niveau som datadeling og sikkerhed m.v. Fælles arkitektur er afgørende i forhold til nemmere overgang imellem sektorer i forbindelse med bl.a. komplekse tværgående sygdomsforløb. Der er en stor villighed til at samarbejde på disse områder, så nu handler det om, hvordan arbejdet bedst udmøntes. Det er afgørende at sikre en fleksibilitet - vi kender ikke vores behov for udveksling af oplysninger om fx 2 eller 10 år.

Omkring et videre samarbejde, vil et formaliseret samarbejde afvente den videre afklaring i dialogen om en mulig fusion mellem KL og Danske Regioner. Samarbejdet er dog på ingen måde afhængig af en fusion, og vi kan

umiddelbart tage fat på de områder, hvor det her og nu giver mening ved gensidig inddragelse i dagsordenspunkter m.v., hvor der er klare sammenhænge mellem den kommunale og den regionale arkitektur. Et mere formaliseret samarbejde på sigt kan fx omfatte et fælles årligt møde og evt. en fælles mere operativ gruppe, som koordinerer samarbejdet.

Bilag

Bilag 8 – Præsentation – Møde med RITA, Regionernes Arkitekturråd.

4. Intern opsamling på drøftelse med RITA

Intern opsamling efter fællesmødet med RITA.

Der var generel enighed om, at det er en god ide at søge et samarbejde, også uafhængigt af en mulig fusion mellem KL og Danske Regioner. Det er væsentligt, at et formaliseret samarbejde har sammenhæng til øvrige tværgående fora, som er sat i gang.

Et samarbejde kan indledes ved at afdække fælles indsatsområder, udvælge konkrete igangværende initiativer, der ligger op til et samarbejde, og få lavet en konkret fremadrettet handleplan.

5. Arbejdet med ny fælleskommunal digitaliseringsstrategi

Søren Frederik Bregenov og Pia Hansen

Indstilling

Det *indstilles*, at Kommunernes It-Arkitekturråd tager orienteringen om proces og status for den nye fælleskommunale digitaliseringsstrategi til efterretning.

Drøftelse

Søren Frederik Bregenov orienterede indledningsvist om de foreløbige hovedresultater i arbejdet med strategien, og Pia Hansen introducerede nogle foreløbige overvejelser om it-arkitekturstyring og rammearkitektur som et tværgående tema, jf. bilag 1.

It-Arkitekturrådet gav udtryk for, at det foreløbige indhold i strategien rammer rigtig godt og passer fint ind i de diskussioner, der tidligere har været i It-Arkitekturrådet. Det er genkendeligt i kommunernes hverdag og derfor brugbart.

It-Arkitekturrådet pegede på opmærksomhedspunkter til det videre arbejde. Når vi taler om, at vi møder borgeren, hvor borgeren er, handler det både om, hvor borgeren færdes *fysisk*, og hvor borgeren færdes *digitalt*, fx på de sociale medier. Samtidigt er det vigtigt, at have fokus på, at realisering af strategien lægger op til en masse samarbejder, hvor kommunerne puljer deres kræfter.

Arkitekturmålene er et vigtigt redskab til at lede digitaliseringen i den rigtige retning – til at kommunikere, at det ikke er ligegyldigt, hvordan vi digitaliserer, når vi vil nå strategiens mål. Arkitekturmålene skal kommunikere effekterne, de forretningsmæssige resultater og samtidigt rumme de tekniske forudsætninger. Der er behov for, at arkitekturmålene revideres i overensstemmelse med den nye strategi, men det er samtidigt vigtigt, at der er en genkendelighed i forhold til de 5 nuværende arkitekturmål.

Bilag 9 – Præsentation – Arbejdet med ny fælleskommunal digitaliseringsstrategi

Bilag 10 – Præsentation - Et sammenhængende Danmark - Ny fælleskommunal digitaliseringsstrategi 2016-2020

7. Føderative sikkerhedsmodeller til Sårjournalen og andre nationale it-løsninger på sundhedsområdet

Esben Dalsgaard, NSI

Indstilling

Det indstilles,

- At vedlagte notat drøftes.
- At det tilkendegives, hvorvidt der er opbakning til de af arbejdsgruppen foreslåede modeller, herunder om man er enige i de præmisser, der lægges til grund for løsningen (principper, brugsscenerier mm.).

Beslutning

Det blev besluttet, at der er behov for at sætte et møde op, hvor de kommunale it-arkitekter, som har indgivet høringssvar samt KL og KOMBIT, har mulighed for at trykprøve modellen i dialog med Esben Dalsgaard.

Derfor kan It-Arkitekturrådet ikke på nuværende tidspunkt give sin opbakning til de foreslåede modeller.

Drøftelse

På mødet fremlagde Esben Dalsgaard, NSI, hovedkonklusionerne omkring de føderative sikkerhedsmodeller udviklet i forbindelse med den nationale udbredelse af sårjournalen. Hovedræsonnementerne er dels at undgå, at systemer anvender separate brugeradministrationsløsninger, og at man i stedet samler disse i en fælles løsning, dels at brugeridentifikationen bør baseres på NemID i stedet for brugernavne og kodeord, dels at sikre, at Sårjournalen kan indgå i Single-sign On (SSO) med andre løsninger. Sikkerhedsmodellerne er udviklet på basis af principper om at skabe bedre sammenhænge imellem systemer, at udnytte eksisterende systemer så vidt det er muligt, at autentifikations sikkerhed skal på højde med det Fælles Medicinkort mv.

It-Arkitekturrådet tilkendegav, at der er god ræson i argumenterne, men at implikationerne i praksis er komplekse. Der er derfor behov for, at kommunale arkitektressourcer får mulighed for at trykprøve modellen for at sikre, at den ikke har u hensigtsmæssige konsekvenser for kommunerne.

Bilag

Bilag 12 - Præsentation - Føderative sikkerhedsmodeller til Sårjournalen og andre nationale it-løsninger på sundhedsområdet

8. Forretningsarkitektur på beskæftigelsesområdet.

Erik Hove og Kaare Pedersen

Indstilling

Det indstilles, at It-Arkitekturrådet drøfter,

- a. hvordan kommunal inddragelse i tilrettelæggelse af beskæftigelses-it sikres,
- b. mulige strategier for migrering til en arkitektur i overensstemmelse med den fælleskommunale?
- c. udnyttelse af de nye muligheder i governance, herunder organisering af kommunale bidrag til den fælles arkitektur.

Drøftelse

I den netop vedtagne beskæftigelsesreform er det fastlagt, at beskæftigelsesindsatsen fremadrettet skal være samlet i et fast fælles forum mellem stat, kommuner, jobcentre, a-kasser mv. Dette betyder, at alle it-aktiviteter ligeledes skal ind over dette forum. Det er derfor et væsentligt udgangspunkt for fremadrettet at sikre kommunal inddragelse i tilrettelæggelsen af beskæftigelses-it. Der er et fælles oplæg til en forretningsarkitektur, som indeholder væsentlige dele af det oprindelige kommunale oplæg, fx begreberne tilstand og indsats som omdrejningspunkt i en resultatorienteret indsats. Det er dog også kompromiser, og den fælles arkitektur tager i vid udstrækning udgangspunkt i den fysiske virkelighed i dag. Spørgsmålet er, hvordan det fremadrettet bedst sikres, at arkitekturen og den konkrete it-understøttelse på området er i overensstemmelse med den fælleskommunale rammearkitektur. Her har det bl.a. været drøftet at nedsætte en følgegruppe af seks jobcenterchefer og seks chefer fra A-kasserne, som skal kvalitetssikre, at det fremadrettede arbejde lever op til den fælles arkitektur.

It-Arkitekturrådet fortalte om erfaringer med Arkitekturrapporten som er et redskab, hvor de enkelte projekter redegør for deres brug af rammearkitekturen og begrundet valg og fravalg. Arkitekturrapporterne sendes i høring i en bred kreds af kommunale it-arkitekter og drøftes efterfølgende i It-Arkitekturrådet.

Videre vil det være en god idé at skabe en forbindelseslinje mellem følgegruppen og It-Arkitekturrådet, fx ved en repræsentant som går igen begge steder.

9. Status på arbejdet med støttesystemer, inkl. henvendelse om integrationsvilkår

Michel Jacob Sassene

Indstilling

Det indstilles, at rådet tager orienteringen til efterretning.

Drøftelse

Siden sidste møde i It-Arkitekturrådet er der indgået kontrakt med KMD om Støttesystemerne, og man er i afklaringsforløb. KOMBIT har udsendt en orientering til kommunerne for at afkræfte en misforståelse om, at et lokalt køb af APOS skulle være en forudsætning for ibrugtagningen af Støttesystemerne.

Videre gjorde orienteringen det klart, at Støttesystemerne i første omgang kun kan anvendes til at understøtte monopolbrudsprojekterne. Dette valg er taget for at minimere risici og håndtere eventuelle børnesygdomme i et begrænset miljø. It-Arkitekturrådet opfordrede til, at kommunikere denne forklaring meget klart til kommunerne.

It-Arkitekturrådets sekretariat havde modtaget en kommunal henvendelse med en række bekymringspunkter omkring integrationsvilkår til støttesystemerne. Det har givet anledning til afklarende dialog i de arbejdsgrupper med kommunale it-arkitekter m.fl., som er nedsat omkring støttesystemerne, og KOMBIT opdaterer på baggrund af den dialog relevante vejledninger i forbindelse med næste version af integrationsvilkår for Støttesystemerne. KOMBIT arbejder videre på en FAQ, som skal adressere kommunernes hyppige spørgsmål.

Bilag

Bilag 13 – Præsentation – Status på arbejdet med støttesystemer, inkl. henvendelse om integrationsvilkår

10. Tykke/tynde fagsystemer og Vilkår for integration til støttesystemet Sags- og Dokumentindeks

Michael Strand

Indstilling

Det indstilles, at It-Arkitekturrådet tager den mundtlige status til efterretning fra KOMBIT i.f.t. besvarelse af brev.

Brevet udtrykker et ønske om at der etableres en fælleskommunal byggeblok ”arkivering”. Det indstilles, at It-Arkitekturrådet vurderer, om der skal igangsættes arbejde i arkitekturstaben omkring analyse af en sådan byggeblok.

Drøftelse

Punktet omhandlede en henvendelse fra Gribskov Kommune vedr. KOMBITs valg af tykke fagsystemer og tynde støttesystemer.

Michael Strand orienterede om, at KOMBIT har besvaret brevet den 2. december 2014¹, og at der nu arbejdes på at udarbejde og udbygge FAQ’er på området, der bl.a. fokuserer på at aflive myter. Valget om tykke fagsystemer er et valg i KOMBITs implementering og påvirker ikke arkiveringskravene.

Der er ikke tale om, at tykke fagsystemer er et krav jf. rammearkitekturen. Rammearkitekturen lægger vægt på respekt for standardiserede begreber, men fortæller ikke noget om, hvordan det skal implementeres. Her har KOMBIT valgt en model med tykke fagsystemer, men det betyder ikke, at det fremadrettet vil være et krav til alle systemer for at leve op til rammearkitekturen.

¹ Se evt. dagsorden for besvarelsens indhold.

11. Faste punkter for status på arbejdet med fælles snitflader og infrastruktur

Annette Due (Kommunernes Datafællesskab)

Indstilling

Det indstilles, at It-Arkitekturrådet tager den mundtlige status til efterretning for Datafællesskabet og Serviceplatformen.

Drøftelse

Annette Due orienterede om, at siden sidst har en række af kommunernes betydelige leverandører underskrevet hensigtserklæringer om compliance i forhold til støttesystemerne. Flere leverandører har endda tilkendegivet, at det ikke kommer til at koste ekstra, men bliver en del af den normale fee for vedligeholdelse.

Der arbejdes sammen med en gruppe af kommunale folk på en ny afregningsmodel for Serviceplatformen, som kan sikre kommunerne budgetsikkerhed. Der tages udgangspunkt i en model, hvor kommunerne afregnes efter antallet af indbyggere. Inden for den ramme er der flere modeller, som gruppen arbejder på.

It-Arkitekturrådet udtrykte opbakning til en meget simpel model, hvor prisen alene afhænger af antallet af indbyggere og ikke af antallet af systemer eller dataområder. Den simple model vil give kommunerne incitament til at bruge Serviceplatformen så meget som muligt. Rådet opfordrede videre til en lignende model for støttesystemerne.

KOMBIT orienterede endvidere om, at der arbejdes med at kommunikere cases på, hvor meget kommunerne kan spare hvis de opsiger andre dataaftaler og i stedet henter data fra Serviceplatformen.

Bilag

Bilag 14 – Kommunernes Datafællesskab Status december 2014